

Konferenssimatka Meksikoon

Minding Animals Conference IV
17.-24.1.2018, Ciudad de México

HETA LÄHDESMÄKI
University of Turku

Minding Animals International -järjestön neljäs konferenssi kokosi tammikuussa 2018 yhteen eri alojen tutkijoita, taiteilijoita ja aktivisteja. Järjestön joka kolmas vuosi järjestettävä konferenssi pidettiin nyt Meksikon pääkaupungissa Ciudad de Méxicossa, Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) tiloissa.

Konferenssiin oli ilmoittautunut yli kolmesataa henkilöä, mutta harmillisesti

moni esitys peruuntui sairastapausten ja muiden esteiden takia. Erityisesti harmitti isojen nimien Bruno Latourin ja Donna Harawayn luentojen peruuntuminen. Peruutuksista huolimatta lähes viikon kestäneessä konferenssissa oli runsaasti kuultavaa. Pitkät päivät täyttyivät kiinnostavista sessioista ja paneeleista, dokumenttinäytöksistä, taide-esityksistä, iltaohjelmasta ja muiden osallistujien kanssa

UNAMin kampusaluetta. Kuva: Heta Lähdesmäki

käydyistä keskusteluista. Runsaudenpu-
lan ja päällekkäisyyksien takia ei millään
voinut osallistua kaikkeen kiinnostavaan
ohjelmaan.

Paikallisten lisäksi konferenssiin
osallistui sijainnin tähden paljon puhujia
Yhdysvalloista ja Kanadasta. Toisaalta
myös australialaisia oli runsaasti paikalla.
Euroopasta paikalle oli saapunut paljon
englantilaisia ja saksalaisia. Osallistujien
joukossa oli tällä kertaa vain kaksi suoma-
laista: minä ja Markus Vinnari Tampereen
yliopistosta.

Méxicon talvinen viileys yllätti
monet konferenssiin osallistujat, itseni
mukaan luettuna. Ulkona auringossa oli
lämmintä, mutta sisällä luentosaleissa ja
seminarihuoneissa kylmä, sillä rakennuk-
sia ei yleensä lämmitetä. Hyvin varustau-
tuneet osallistujat ja paikalliset kulkivat
toppatakeissa muiden turvautuessa ker-

rospukeutumiseen ja huiveihin. Ilman vii-
leys johtui toki vuodenajasta, mutta myös
kaupungin sijainnista: México sijaitsee yli
kahden kilometrin korkeudessa. Jet lagin
lisäksi jotkut konferenssiosallistujat kärsi-
vät myös lievästä vuoristotaudin oireista.

Kestoltaan konferenssi oli pitkä:
se kesti kuusi kokonaista päivää, joista
yksi oli vapaapäivä. Pitkät päivät koet-
telivat osallistujien jaksamista, mutta
onneksi vapaahetkinä saattoi tutustua
kaupunkiin. Méxicon kaupunkiseutu on
maailman kolmanneksi suurin, ja yli 22
miljoonaa ihmistä asuu suur-Méxicon alu-
eella. Vaikka kaupunki on yksi maailman
saastuneimpia, ei ilma tuntunut siellä ta-
vattoman huonolta. Ilmanlaatua onkin
yritetty parantaa 1990-luvulta lähtien.
Kaupunki oli myös vihreämpi kuin odotin.
Ihmisten lisäksi muita eläimiä huomasi
kaupunkitilassa vähän, lähinnä ihmisten

Aukio Coyoacánin alueella. Kuva: Heta Lähdesmäki

ulkoiluttamia koiria ja erilaisia lintuja. Meksikolainen ruoka oli ihanaa ja kaupungissa oli paljon nähtävää. Korruptio, huumesota, koululaisten kidnappaamiset ja paikallisten olot mietityttivät. Konferenssinjärjestäjät varoittivat pimeällä liikumisesta, mutta loppujen lopuksi pääkaupunki tuntui turvalliselta.

Eurooppakeskeisyyden haastamista lentopäästöjen hinnalla

Yksi *Minding Animals International* -järjestön kansainvälisten konferenssien hyvistä puolista on se, että ne haastavat länsimaa- ja eurooppakeskeisyyttä. Aiemmat konferenssit pidettiin Australiassa, Alankomaissa ja Intiassa. Kolme vuotta sitten Intiassa ja nyt Meksikossa järjestetyt konferenssit olivat paikallisille ja lähialueiden tutkijoille, taiteilijoille ja aktivisteille tavoitettavampia, jolloin esitelmätkin olivat monipuolisempia ja maantieteellisesti kattavampia. Tänäkin vuonna oli mahdollista perehtyä paikallisten tekemään tutkimukseen ja aktivismiin. Monet paikalliset pitivät esitelmänsä espanjan kielellä. Toisaalta on tärkeää haastaa englannin kielen asemaa tieteen (ainoana) kielenä, mutta espanjaa taitamattomat jättivät herkästi esitelmät välistä, mikä oli harmillista.

Pitkä lentomatka herätti itsessäni syyllisyyttä. Matkustaminen mielletään olennaiseksi osaksi akateemisen tutkijan uraa ja kansainvälisyys on edellytys rahoi-

tuksen saamiselle. Konferenssin yksi teemoista oli tänä vuonna ilmastonmuutos, mutta yhdessäkään kuulemassani esitelmässä tai paneelikeskustelussa ei pohdittu itsereflektiivisesti lentomatkestämistä, mikä yllätti. Vaikka itsekin syyllistyn työlentomatkailuun, tulisi sitä mielestäni haastaa ja kritisoida, ja pohtia vaihtoehtoisia tapoja olla kansainvälinen. Ehkä tulevaisuudessa järjestetään enemmän skype-konferensseja, joihin voi osallistua kotisohvalta käsin.

Antroposeeni ja vegaanius

Ilmastonmuutos, siihen nivoutuva lajikato ja laajemmin antroposeeni puhuttivat Meksikon konferenssissa. Näitä aiheita lähestyttiin hiilidioksidipäästöjen sijaan väestönkasvun ja eläintuotannon kestävämmän näkökulmasta. Eläinten kohtelu ja asema nivottiin osaksi laajempaa keskustelusta ympäristön tilasta. Esimerkiksi ekofeministi Greta Gaard käsitteli aihetta kiinnostavassa puheenvuorossaan. Gaard pohti ihmisten aktiivisuudesta: millainen kertomus tai narratiivi saisi aktivoitua ihmisiä eikä tuntuisi liian musertavalta? Myös yksi MAI:n perustajajäsenistä, Rod Bennison, puhui näistä teemoista konferenssin avauspuheenvuorossaan. Bennison kannusti paikalla olleita tutkijoita yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen: tutkijan tulisi olla sosiaalisessa mediassa ja vaikuttaa suureen yleisöön.

Carol Adams luennoi vegaaniudesta ja puhtaudesta. Kuva: Heta Lähdesmäki

Bennison puhui eläinvallankumouksen tärkeydestä; hänen mukaansa tutkijoiden tulee ottaa osaa tähän kumoukseen, eikä pelätä kantaaottavuutta. Yksi *Minding Animals* -konferenssien ihanista puolista on niiden laaja-alaisuus, se että konferenssit keräävät yhteen eri alojen ihmisiä. MAI-järjestön mukaan akateemista tutkimusta ei saisi tehdä irrallaan muusta maailmasta ja muista toimijoista. Eri alojen ihmisten yhteistyön voisi ajatella olevan keino saada aikaan yhteiskunnallisia muutoksia. Jotta voidaan taistella ilmastonmuutosta sekä eläinten huonoa kohtelua ja asemaa vastaan, tarvitaan lakimiehiä, sosiologeja, kulttuurin tutkijoita, filosofi ja historioitsijoita, eläinlääkäreitä ja biologeja, taiteilijoita ja aktivisteja.

Kirjailija, feministi Carol Adamsin luento käsitteli vegaaniutta ja puhtauden vaatimusta. Vegaaneilta odotetaan

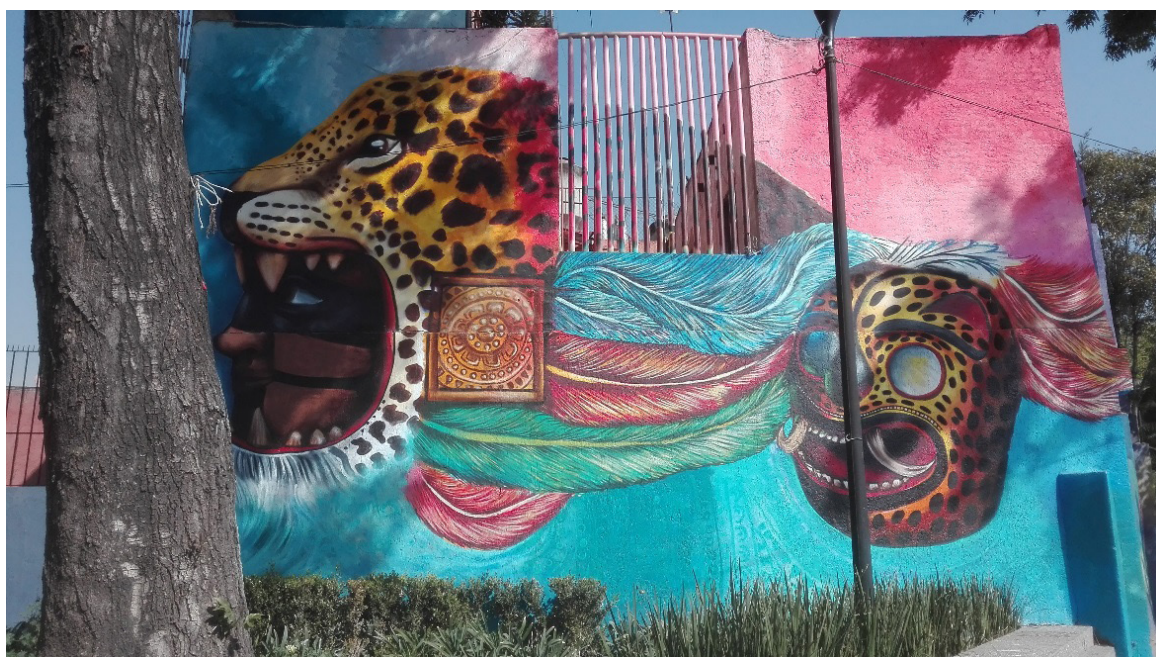
puhtautta ("purity") ja oikeaoppisuutta. Puhtauden vaatiminen on argumentti oman (ei-vegaanisen) elämäntavan jatkamiselle. Adamsin luento sai pohtimaan suomalaisessa mediassa juuri ennen Meksikoon matkustamistani käytyä keskustelua vegaanisesta ruokavaliosta ja lentämisestä. *Maaseudun Tulevaisuudessa* julkaistussa kirjoituksessa väitettiin lentävän vegaanin olevan ympäristön kannalta haitallisempi kuin lihaa syövä mutta lentämistä välttävä henkilö. Kirjoitus herätti huomiota ja erimielisyyttä. Tässäkin keskustelussa oli mielestäni kyse puhtaudesta: ympäristöaktiiveiltakin edellytetään puhtautta; vaatimus voi tulla muilta aktiiveilta, mutta myös sekasyöjiltä tai liha- ja maitoteollisuuden edustajilta, jolloin vaatimus puolustaa eläinperäisten tuotteiden käytön jatkamista.

Eläinmaantieteilijöitä ja -historioitsijoita

Yksi konferenssin kohokohdista itselleni oli mahdollisuus nähdä ja kuulla eläinmaantieteen pioneereja Jennifer Wolchia ja Judy Emeliä. Wolch ja Emel muistelivat *Environment and Planning D: Society and Space* -lehdessä vuonna 1995 julkaistun erikoisnumeron ja vuonna 1998 julkaistun *Animal Geographies* -artikkelikokoelman takana olleita prosesseja. Eläimet vakavasti ottavan, *more than human* -näkökulman omaksuvan numeron ja kirjan julkaiseminen olivat työn takana, sillä esimerkiksi lehden toimituskunta oli vakuutettava aiheen tärkeydestä. Kahdeskymmenessä vuodessa on moni asia muuttunut, ja nykyään eläimiä tutkivien maantieteilijöiden (tai muidenkaan tutkijoiden) ei tarvitse samalla tavalla perus-

tella aihettaan. Viime aikoina erityisesti tuotantoeläinten tiloja tutkineet Wolch ja Emel kannustivat Bennisonin tapaan kantaaottavan tutkimuksen tekemiseen.

Innostavaa oli myös kuulla historioitsija Sandra Swartin esitelmä paviaanien historiasta Etelä-Afrikassa. Paviaanien kohtelu nivoutui osaksi rotusorron historiaa, mutta Swart painotti myös eläinten oman näkökulman ja historian huomioimisen tärkeyttä. Konferenssin esitelmistä ja puheista useat käsittelivät ruuantuotantoa ja ruokavaliota, koe-eläinten käyttöä, eläinetiikkaa ja -aktivismia. Useissa konferenssin esitelmissä tuotiin esille queer-näkökulmaa ja myös feministinen, laaja-alaisesti erilaisia hierarkioita analysoiva ja purkava tutkimus oli näkyvässä osassa konferenssissa. Myös villieläimiksi luokitelluista eläimistä ja esimerkiksi ihmisten velvollisuuksista niitä kohtaan

Kuva: Heta Lähdesmäki

keskusteltiin useissa sessioissa.

Kaiken kaikkiaan *Minding Animals México* oli innostava ja toivoa valava konferenssi. Sitä, missä seuraava konferenssi järjestetään, ei ole vielä paljastettu. Meksikon konferenssin viimeisinä päivinä huttuttiin vaihtoehtojen olevan Yhdysvallat, Etelä-Afrikka ja Australia. Kaikki edellä mainitut kohteet ovat kovin kaukana Suomesta, mutta MAI-konferensseissa on kuitenkin jotakin erityistä ja olisi hienoa vielä osallistua niihin. Ehkä joskus Suomessakin järjestetään kansainvälinen MAI-konferenssi!